

دو شهر مستحکم ایران در دوره قاجار

۲۴ اردیبهشت ۱۴۰۲ ساعت ۲۱:۰۶

در سراسر ایران فقط دو شهر دارای استحکامات به سبک اروپایی است. این دو شهر خوی و عباس آباد است. ولی استحکامات آن‌ها به حدی بی‌قواره و تنگ و باریک ساخته شده است. که بر بالای سکوی آن دو عراده توپ به زحمت می‌توانند مانور کنند.

از منظر خارجیان، از میان شهرهای متعدد ایرانی، فقط دو شهر از نظر اصول شهرسازی به سبک و سیاق شهرهای اروپایی ساخته شده بودند. با این حال این دو شهر نیز از نظر خارجیان، فاقد برخی از ویژگی‌های اصولواره و شهرسازی غربی بودند. هر چند خانه‌های این شهرها دارای ویژگی‌هایی بودند که خانه‌های غربی، آن ویژگی‌ها را نداشتند.

«در سراسر ایران فقط دو شهر دارای استحکامات به سبک اروپایی است. این دو شهر خوی و عباس آباد است. ولی استحکامات آن‌ها به حدی بی‌قتنگ و باریک ساخته شده است که بر بالای سکوی آن دو عراده توپ به زحمت می‌توانند مانور کنند. ضمناً قلاع مزبور فاقد پوشش و راهرو مخفی و خاکریز جلو استحکامات و پلکان است. اما شیب بیرون قلعه به هیچ وجه قابل اعتماد نیست. زیرا با نردبام نسبتاً بلندی می‌توان از آن بالا رفت. این قلعه‌ها بدست یکی از افسران انگلیسی پرمدعائی که در خدمت کمپانی هند شرقی بوده ساخته شده است. شاید این مرد فقط در اثر قحط الرجال جای (ووبان) آسیا را گرفته است. نمای خانه‌ها در پشت دیوارهای بلندی از انظار پوشیده است. معمولاً در انتهای کوچه‌های دراز حیاط‌های وسیعی قرار دارد. اطاق‌ها نیز در انتهای حیاط‌های مزبور ساخته شده است. درهای ورودی منازل ایرانیان بسیار کوچک و شبیه دریچه‌های زندان است. این درهای کوچک در میان دیوارهای بلند تنها منظره‌ای است که چشم خارجیان در شهرهای ایران بدان می‌افتد. انسان در این کوچه‌های یکنواخت که در آن اثری از نمای عمارات و یا بناهای بزرگ نیست راه گم می‌کند. اما درون خانه‌ها بسیار زیبا و تقسیم بندی قسمت‌های مختلف آن دارای نظم و ترتیب خاصی است. خانه‌ها دارای اطاق‌های متعددی بوده و تالار وسیعی در میان آن‌ها است که به نام (دیوان) معروفست. اشخاص سرشناس معمولاً هر روز پیش از ظهر مراجعین را در (دیوان) به حضور می‌پذیرند.»

منبع: سرهنگ گاسپار دروویل، سفرنامه دروویل، ترجمه جواد محیی، تهران، انتشارات گوتنبرگ، چاپ دوم، ۱۳۴۸، صص ۷۴-۷۵

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/49193/دو-شهر-مستحکم-ایران-دوره-قاجار>